

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 20. Juliusban 1792.

*Mind útban vagynak a' hírek — ezek a' mellyek
meg - érkeztek.*

A' mi F. Királyunk, a' Koronás Romai Tsászár,
a' minden nap jövő Stáféták tudósítása sze-
rint igen frissen vagyon. —

Az *Auszriai Belgiumban* mostanság történt dol-
gokról egy Udvari tudósítás tételvén tegnap Béts-
ben közönségessé, mind azok a' történetek, mel-
lyekről már mi emlékeztünk p. o. — a' Frantziák-
nak Flandriába való bé-jötek, és az ő önként va-
ló visszsa menetelek — *Kortrik* Várofsa külső Vá-
rofsainak fel-geése — *Oberster Fischernek* 300-ai
magával 6000 Frantziák által esett körül-vétetté-
se 's vesztsége 's a' t. mind ezen történetek az
Udvari nevezett tudósítás által is erősítettnek.

A' Pruszszus Királynak szállást készíttének Prá-
gában, és, a' Koronázáson jelen lészén.

N. Surány 10. Julii. — „ Kedves drága Magyar Kurir Uram! — „ Melly nagy igyekezettel kívánnya az Ur Hazánk' nevezetesebb történeteit ki-hirdetni, tudva vagyon közönségesen — Imé én egy követésre méltó ritka példával szolgállok az Urnak. — „ Hogy amaz özvegyek és árvák Istenben bődögül ki-műt Attyának, nehai Gr. *Károlyi* Antal Ur ó Exjának az egész Hazában, de nevezetesen maga tulajdon jószágában olly nagy szeretete és ki-inondhatatlan tisztelete vólt, azt ki ki tudja, hogy a' maga rend kívül való jóságával és kegyeliségevel érdemlette. Hogy ezen mi nehai kegyelmes Atyánknak özvegyen maradt *Élete-Párja Károlyi Josefa* Afzszony ó Exja nem külömb kegyeliséggel és édes Anyai indulattal viseltsék hozzánk, ennek bizonyság olzlopai a' mi háládatos szívünk. — „ Ezen hónapnak 3-dikán hozzánk érkeze ezen mi kegyelmes édes Anyánk a' maga *Surány Mogyeri* jószágába, és egy egész hetet mulatván itt, nem tsak a' leg jobb Földes Uraságnak, hanem egy kegyes édes Anyának kötelelségét vitte közöttünk véghez. Mikor meg érkezett ó Exja, a' jobbagyok közzül a' vólt a' szerentsés, a' ki láthatata, minthogy minnyájon közönséges édes Anyoknak szemlélik — és könyveztek némellyek örömeiben, hogy meg-hólt édes Attyok után édes Anyokat szemlélhetik. — Ezzel közönt-bé ó Exja a' maga tulajdon embereihez: „ Hát hogy vagytok Fiaim? En azért jöttem, hogy látsalak benneteket, és minden ki-telhető módon bődögságtokat munkálódjam — nem egyéb, hanem az erántatok való szeretet vezetett engem ide; 's hogy ezt ó Exja nem tsak szájával mondotta, hanem szívével-is úgy érzette, meg-tettzik abból; mert — az első nap mingyárt ki-hirdettette, hogy minden panaszok (nints panasz soha a' *Károlyi* jószágban) és kérések irásba adattalsanak-bé; és minden kéréseknek maga tulajdon kegyes kezével írta nevét alája — sőt nem tsak, hanem maga szóval tudakozta embereit: mi szükségtek? mutalsatok útát, hogy szolgálhassak

lak néktek; mi sérelmetek, hogy orvosoljam? —
 2-dik nap *Surányban* minden szegényeket és min-
 den gyermekeket öszve gyűjtetett, és ezeket forra-
 meg ajándékozta. El-ment a' Majorság nézésére,
 és az ottan dolgozó Jobbágyait meg-vendégeltette;
 Ser-házát, Júh és más gazdasághoz tartozó alkot-
 ványait maga fel-járta, és az ezekhez tartozó em-
 bereit meg-ajándékozta. A' hófázis betegségben
 fekvő *Svajtzert* meg-látogatta, és, illy nagy lelkű
 szókkal vizafiztatta: *Bekejséges tőrő Lélekkel légy
 Fiam azokban a' dolgokban, mellyeket a' Mindenha-
 tó Teremtő keze mért reád, e' hatalmas rojtod mo-
 gint segitteni — szabd magadat az ő szent ukaratjé-
 hoz — minden világi szükségeiden én foglak segit-
 teni.* — Harmad nap meg-nézte a' *Földemesi Tem-
 plomat* — a' *Plébánus Urat* minden más Oltár
 szolgálival edgyütt gazdagon meg-ajándékozta — a'
 szegényeket és gyerekeket itt is forba állítatván,
 pénzt osztott közöttük. *Egy szóval az bégelez Józ-
 ságát meg-járván ő Exja, mindenütt ezt művelte.*
 A' Templomokban minden szükséges dolgokat a'
 a' maga költségére tsináltatni parantsolt. Az özve-
 gyeket, árvákat, Ispotályokat meg-ajándékozta.
 Jobbágyainak a' szükség idején költsönözött elesé-
 get és adólságot, mind el-engedte. Minden Tiszt-
 jeit és ezekhez tartozókat meg-ajándékozta; és egész
 Józságában talám tsak egy embere sem maradt,
 kinek sziveben az ő Exja emlékezetének özlopa-
 ne vólna emelve — és ezen kegyes Anyának min-
 den gyönyörösege tsak az, hogy ötlet az ő
 Jobbágyi tiszta szivből szerezik, és közikbe való
 érkezését öröm gönyvek között ohajtják. — Vég-
 re öszve hívatta ő Exja minden Tisztjeit. Ezeknek
 Isteni felelmet és hiv szolgálatot parantsolt, és meg-
 hagyta, hogy a' szegénységnek pártfogói inkább,
 mintsem sanyargatói legyenek — és ezzel — ezer-
 s meg ezer szives áldások és kívánságok között
 jöve el ő Exja. — Boldog Haza! Ha minden
 Földes Uraid ezen példát követnek, és ha az ő
 jobbágyaiknak minnyájon édes Attyokká s An-

nyokká válnának, melly nagy szerentse volna a' szegénységnek jobbágnak nevezetni.

A' Felséges Császár II. Ferentz, a' Magyarok I. Ferentz Királya ezen hónapnak 16-dikén koronáztatván meg *Frankfurtban*, már az napól fogva minden Udvari Kantzelláriák a' F. Császári Tzím alatt *expediálnak*. — A' *Fiumei* Kormányozó M. *Fischeri* Sándor Ur ö Nsága a' múlt heten indula vizsgálta Fiuméba, de minthogy az Ország boldog-ságát munkélódó Országos Deputátusok Izalma kö-zött találattik, ezen Deputátiók pedig a' jövő No-venberben mnakához kezdenek, Oktoberben me-gint vizsgálja fog jöni. — A' külső borokat megint nem lesz szabad a' jövő September 1-ső napjától fogva kereskedés végett bé-hozni; hanem a' ki a' maga italára kíván hozatni, Paliszust vált és elő-re fogja a' Harmintzadot le fizetni az 1788 dik elz-tendőben költ rendelés szerint. — A' Néhai tudós Pesti Professor *Kornides Dániel* Ur ritka Könyvek-ből és Gyűjteményekből álló Könyvtárját az Er-délyi Püspök Gr. *Bathányi Ignátz* Ur ö Exja vet-te meg 4500 n. forintokon, mellyel ezen kiss Ha-zában a' Tudományokra nézve szemlátomást valo hasznót okozott. — T. N. *Veszprim* Vármegye néhai fő Ispánnya *Eszterházy Imre* Ur ö Exja hel-lyébe Gr. *Zitsi Ferentz* Ur ö Exja tétetett; kinek helyébe *Zemplén* V-megyei fő Ispánnyá lett Baró *Ortzy Josef* Ur ö Nga. — Az *Eszterházy* Húzáár *Sergét Gen. Mészáros* nyerte el.

Nevezetes Kártekony idők a' Hazában. — A' *Pécsi* hegyeken olly kemény havas esők hullatta-nak Májusnak 24-dikén, hogy az utazók életek ve-szedelme nélkül alig állhatták ki, és olly derek kö-vették, mellyek a' szőlő hegyeket és kerti vetemé-nyeket el-prédálták. Juniusnak 1-ső napján olly nagy égi háboru volt ezen a' környéken, hogy *Vá-rung* nevü helységnek határán egy fa alatt 94 bir-ka juhót ütött agyon a' menykő; a' *Szilasi* földön pedig ugyan ezen tályban 140 Juhoka a' Jég eső fözött meg a' párától, melly olly sűrűn hullott, hogy

hogy másnap is lapáttal lehetett hányni; és az e' féle Isten ítéletei itt másutt-is történtek körülöttünk. — kivált Juliusnak 1-ső napjáról fogva 9-dikéig, a' midőn az árvizek 's más égi ítéletek megsínthatalan károkat okoztanak. — Mészzebb-is kiterjedtek ezen tsapások Hazánkban; mert *Pövega* Varosának is egy nagy részét egéjzsen el-mosta az árviz, ugyan Jun. 3-dikán — — 22-dikén pedig ezen egéjz Vármezyében, egy 2 órák alatt hullott jeges zápor, minden ideji termést semmivé teti. — *Páhrutz* körül egy lúd tojásnyi nagyságu jeges hullottanak. — Az ezen a' részen fekvő *Érdödi Húzáár* Sergében egy adófsága miatt megkeseredett *Bezeredy* nevü Káplár magát agyon lötte.

Pesth 14 dik *July*. — „ A' mi nemes indulatú hazánkfiainak, a' Magyar Jádzó szini Társaságnak dicsőségére e' következendőket közlem az Urral. — 1.) Tegnap előtt, Pénteken, az az, Jul. 13 dikán jádzott a' Magyar Társaság ama nevezetes és igen nehéz Játékot *Waltront*, oly nagy megelégedésével a' Nemes Közönségnek, hogy a' Játék vége után szinte egy fertály óráig tartott az örvendő tapsolás. Mindenek felett megkülönböztette magát *Mor Anna* Leány Alszony, a' kinek igen érzékeny, és tsak nem bámulásra méltó maga visellete minden megjelenésére közönséges tapsolást érdemlett. — 2.) *Protosovits* Ur a' múlt hetekben, bizonyos környül-állásai miatt kéntelenítettvén a' Társoság igazgatásáról le mondani, nyóltz hetek alatt való fáradozásáért hatvan aranyokkal jutalmaztatott-meg a' Társoságtól, és helyette vállolta magára ezen terhes, de kedves Nemzetünk előtt nagy tekintet érdemlő hivatalt, a' mi nagy érdemű buzgó hazánkfiá Méltóságos Gr. *Ráddai Pál* Ur kinek szorgalmatofsága, és okos intézetei által egéjzsen uj lábra állittatott a' Társoság. — 3.) *K * * L * ** Urnak azon tekintetért, hogy a' Társoságnak fel-állittásában sokáig állhatatosan fáradozott, a' Társoság számára egybe gyűjtetett pénzről való számadása alkalmatofságával azon

400 forintok, mellyekről számot nem adhatott, egészen el-engedőtenek. — 4.) Minthogy a' Társaság egészen ujj lábra állittatott, az-is meghatározatott, hogy sem az író Uraknak, sem a' régi vólt Tagoknak szabad bé-menetel nem engedték, hanemha az igazgató Urtól nyernek biléket, és azt-is mindenik Játékra különösön; nehogy egyébránt nagyon terheltség a' Társaság; és remélfük, hogy bizonyos tekintetek fog lenni, mind az Íróknak, mind pedig azoknak, kik hosszúszas szenvedések után most a' közönséges jön való öröme-ken kívül semmi jutalmát nem veszik hajdoni fáradságoknak.

Kárlowitz Mező-Városából, Juliusnak 6 dik napján. — A' nem egyesült Görög Hiten lévő Egyházi, és Világi Elöljáróknak kérésére, méltóztatott ő Felsőége kegyesen meg-engedni, hogy itt *Kárlowitzban*, melly az Érsek' lakó helye, egy *Normale Gymnasium* állittasson-fel a' jövő Novemberben, magoknak a' nem-egyesült Hitűeknek költségeken. A' *Gymnasium*' Kormányozójának, és a' két alsóbb Grammatika-Klaszsisok' Tanítóinak ki-állításokat, Tudományi vetélkedés (Concursus) határozza meg, melly Concursus, a' jövő Augustusnak 16-dik napján *Pétsett* fog tartatni, Érsek *Stratimirovits* ő Excell. ja', és Kir. Tanácsos Tek. *Markovits* Urnak, mint Kir. Biztosoknak jelenlétekben. Ezen Ujjság, Tudositás gyanánt-is szolgál a' konkurrálai kívánóknak.

Az *Europai* Státusokat illető környülállásokra nézve igen nevezetes ujjság az, hogy *Anglia* a' *Napkeleti Indiai* Fejedelemmel *Tippóval* való háboruját bé végezvén, velle igen ditsőséges békességet kötött, és e' szerint bizonyos az, hogy már most *Angliának* is szabadabb keze lészzen az *Europai* perlekedésekbe, ha meg kívántatik, fegyveres erővel is belé szollani. Már most mindenek nagy kívánsággal kezdik várni, hol fogja magát az *Anglus* Politika ismét meg-mutatni, és mi módon fog az egész *Europai* fel-zavarodott vízben halászni.

A' békességet *Tippóval* a' múlt *Februárius*nak 17-dikén kötötték meg az *Anglusok*, mellynek főbb punktumai ezek: — „*Tippó* egész birodalmának felét az *Anglusoknak* és az őket segített *Szövetség*eknek engedi. Az *Anglus kereskedő* *Kompániának* 3 *Millió* 300-ezer font *Sterlinget* (a' mi pénzünk szerint valami 23,100.000 forintokat) fog fizetni, és minden fogjokat szabadon fog bocsátani. Annak nagyobb bizonyosságául, hogy ezen punktumokat bé-fogja telyesíteni, kezesül a' maga 2 fuit adta által az *Anglusoknak*, kik az egész békesség punktumainak bé töltéséig egy *Anglus* *Generális*nak gondviselése alatt fognak lenni.

Azt írják némelly *Levelek*, hogy a' *Genual* *Respublica* a' *F. Auszriai* *Udvar* számára 5 *pro Centora* 20 *Millió* *Forintokat* költsön adni magát nagy készséggel ajánlotta, és hogy e' végre egy tulajdon *Commissió*-is fogna *Genusha* küldettetni, mellynek úti költségére 20-ezer forintok rendeltetnek

Csernovitz 8. *Jul.* — *Meg-érkeztek* immár a' *Törökök* a' *Rájának* által vételére, de bé nem bocsátattanak az *Országba*, mivel a' mi népünknek a' ki költözésről még semmi parantsolatja nintsen; a' *Törököknek* száma 2000. egy *Basa*, és 4 *Agák* vezérlése alatt, mi legyen a' dologból meg-irom.

Hogy a' *Frantzia* nép a' meg nem esküdött Pa-pokkal, ha szintén a' Király a' Nemzeti-gyűlésnek ezek ellen hozott Dekretomát nem *sanctionálta*-is, nem leg meg-mosdottabbúl bánjon, azt kétségsbe se lehet hozni. — A' mi illeti a' Páris körül öf-ve gyűlni akaró 20-ezer ujj Nemzeti-Gárdistákat, ezek a' Király *Sanctionálása* nélkül-is többnyire már a' magok Départementomjaikból meg-indúltanak, és Páris felé útban vagynak, sőt közzüllök lokan meg-is érkeztenek. Ezek iránt a' Nemzeti gyűlés igen böltsen fel-tanálta magát. Hogy az ő vizszá-küldtetések az Országban a' nép között zenebo-nát ne okozzon, nem küldi őket vizszá. Azonban a' Király akarattja ellen Páris mellett sem szállit-hatja őket táborba. Azt rendelte tehát, hogy az Országból apránként Párisban meg-érkező ujj Nem-zeti-Gárdisták *Soissonsba* takarodván, ott egy ugy nevezett *reserva* tábort formáljanak; melly Dekre-tomát a' N. Gyűlésnek a' Király-is minden kételke-dés nélkül meg-erősítetté.

Jul. 4-dikén egy más Dekretomot készített/vala a' Nemzeti-gyűlés, mellynek értelme az, hogy mi helyest a' N. Gyűlés az Országot vagy külső vagy belső közel lévő veszedelemben fogja szem-lélni, ezen veszedelmet haladék nélkül, ezen rövid szóllásnak formája által fogja az egész Nemzet kö-zött ki hirdettetni: — *Polgárok! az Haza veszedelemben forog* — és ezen jel-adásra minden Nemze-ti-Gárdisták egyszeriben talpra állván, a' ki ezen szempillantástól fogva *Frantzia* Országban magát *Nemzeti Kohárda* nélkül mérészelné magát meg-mu-tatni, az ilyen már tsak ezért is rébellisnek tartat-tasék, és meg-ölettesék. Tsak a' Követek vélet-tésenek ki ezen Törvény alóll. „ — Ezen Dekre-tomot a' N. Gyűlés még egyszer meg-fontolván, igen keménynek tanálta, és Jul. 9-dikén ugy vál-toztatta-meg: hogy egy *Nemzeti Kohárda* nélkül meg-láttatott személy, tsak ugy ölettesék-meg, ha az *Eszkütek* azt fogják rólla ítélni, hogy rébellál-

ni kívánó tzeiből jelent legyen meg Nemzeti-Ko-
kárda nélkül.

Jul. 5-dikén a' N. Gyűlés elejébe tizáltatván
a' Hadi Minster, a' széleken folyó tábori dolgok-
ról kéntelenítettett számolni, és a' többek között
azt mondotta — hogy a' *Renus* vize mellett 38
ezer fejkéből álló Pruszszus Sereg érkezvén meg,
ezen Sereg 28,400 Auszriaiakkal fel felé a' *Renus*
vize mellett egyenesen Frantzia Országának vette
úttját, és még 44-ezer Auszriaiak vettenek az ide
való indulásra parantsolatot: továbbá — hogy a'
künn-vándorló 2 Frantzia Printzek a' Frantzia Ki-
rállynak neve alatt, 2 Milliót érő gabonát vásáro-
tatnának, és 6 Millió kéz pénzét költsönöznének
Frantzia Országban, és hogy ezeknek zálogául a'
magok confiskáltatott jószágait; sőt a' Státus jószá-
gait-is igyekeznek le-kötni. Ennek alkalmatosságá-
val egy minden Europai Udvarokhoz szöllő Levele
olvastaték-fel a' Frantziák Királynának, mellyben
azt tészi közönségessé, hogy a' Printzeknek és a'
több ki-vándorlottaknak a' Király nevében ki ada-
tott minden jelentő leveleik, Protestálásaik, Trak-
táik, költsönözéseik, Katona-verbuálásaik 's a' t.
a' Királynak tellyességgel hírével és egyezéséből
nem esnek, és a' Király a' Frantzia Nemzetet az
ujj Constitutió felől most ujjanton bizonyossá té-
szi, és ezt a' néki adatott hatalom által minden
ellenségei ellen oltalmazni fogja.

Jul. 6-kikán ismét érkezett a' Királynak még
egy írása a' N. Gyűlés elejébe, mellynek értelmé
ez: — „ Sajnálva jelenthetem, hogy Pruszszia, a'
mellyet igen sok indított okok a' Frantziákkal való
barátságos életre kötelezhettenek volna, magát ő
ellenek a' maga természet szerint való vetékedő
társával, Auszriával tsatolta öszve. A' mi Köve-
tünknek *Berlinben* való meg nem szenvedtetése, és
52 ezer Pruszszus katonáknak ellenünk való indulá-
sa, elég nyilvánosságos jele annak, hogy *Berlin Béts-
tsel*, réánk nézve. egészszen meg-egyezett szándékkal
legyen. En a' Constitutiónak törvénye szerint je-
lentem

lentem ezen dolgot a' N. Gyűlésnek, és a' Frantziák' egyességében és bátorságában bizván, a' Constitutió ellenségeinek vizsgál-zerettetését remélem, és ajánlom. „

Ugy láttzik, mintha a' veszedelemnek közeldése munkálódnék a' Frantzia külömb-külömbféle gondolatokban-is már valamit, és az ujjabb tudósítások-is azt bizonyítják, hogy a' Frantzia Országot eddig oly sok felé szaggató pártok már most csak két nagy részekre vagynak oszolva. Egyik részt lehet nevezni a' Constitutió, és a' Constitutió-nális Király barátjainak. Ezen résznek feje, a' mint a' kiülsökből lehet itélni, *La-Fayette*. Velle egy értelemben vagyon *Marschal Lukner*; melyet abból lehet nyilvánosságosan kihozni, hogy midőn közlebebről *La-Fayette* a' N. Gyűlés előtt megjelenvén a' 20 dik Jun. történt zenebona indittóinak megbüntetésit kívánta, ugyan ekkor megérkezett *Luknernek* is a' N. Gyűlés elejébe egy írása, mellyben azt jelenti, hogy ő is és az ő alatta lévő egész tábor *La-Fayettével* egy értelemben vagyon, és azt kívánia, a' mit *La-Fayette* a' N. Gyűlés elejébe terjesztett. — Hasonló jelentést adtanak-bé a' N. Gárdisták, és sok más Közönségeknek és Városoknak Elöljárói. — A' másik mostani nagy Párt Frantzia Országban a' *Jikobiták veress sopkás Klubja*. Ez előtt a' Frantzia Constitutió csak tsekélység: és az ő tzelya sokkal meszszebb terjed. Hogy ezen nagy Klub, a' Monárkhák diúsőségesen uralkodó, de a' Klubistáknak képzelt Philosophiájokkal meg nem egyező Tronussaiknak fel forgatására, és az Europai minden Státusoknak, a' már elszendőtől fogva tartó Frantzia veszedelemnek örvényébe való taszítására tzelozzon, már ez nem titok: de a' melly szándék azonban, nem csak minden jól rendelt Státusokban, hanem még a' szabadságnak mostani úgy nevezett mezején, Frantzia Országban is már annvira utállatofsá kezdett lenni, hogy elejének vétetethetését nem ok nélkült remélhetjük.

Vagynak ugyan a' *Jákobitáknak* Párisban is igen sok követők, és az Országban is szerte-széllyel más Városok, mint p. o. *Marseille*, *Avénis* 's a' t. — de a' mely Városokról is azt lehet mondani, hogy ezeknek nagyobb és okosabb része vagy az Országból ki-költözött, vagy leg-alább benn más bátorságosabb helyen vontamagát, úgy hogy a' nevezett *Jákobita* Városokban csak a' másnann öszve gyült, és a' *Jákobiták* titkos mesterkedéseiknek végre hajtására öszve esküdt tébolygó sokaság tartozkodik. — A' *Jákobitáknak* ilyen követői a' múlt Jun. 20-dikán történt Párisi zenebonában is igen sokan jelentenek valameg idegen Városokból; a' *Marseille* Városhabéliek nevezetesen ekkor is fő személlyeket jázodtanak Párisban.

Vagyon még egy más nagy Frantzia *Párt* is: de ez ki-költözött Frantzia Országból. Ez az úgy nevezett *Emigránsok Serge Német Országban*. Ennek a' maga Házi Isteni mellett kell fegyvert viselni, melly házi Istenkéek csak a' régi Frantzia Constitutióval edgyütt vitetődhetnek visszra az Országba, mely hogy eshessék-meg — egy kevés idő fogja meg mutatni. Ezen 2-dik *Párt* kívülről dolgozik az *Auszriai* és *Pruszisus* Sergekkel edgyütt, és ez nem is olyan veszedelmes; mivel ez egyeségre hívja a' *Bétsi* és *Berlini* Udvaroknak segedelme mellett a' Frantzia népet, 's nem kíván egyebet, hanem hogy adódjék-meg mindennek, valamint a' köz embernek, így szintén a' Nemesnek-is, a' mi az övé.

Sokkal nagyobb veszedelmeket szül Frantzia Országban napról napra a' belső *Pártok*nak egy más ellen való mesterkedése. A' *Jákobitáknak*, a' *Constitutiónalis* Király barátjai ellen való dühössége leirhatatlan. A' Párisi Klúbnak utolsó ülésében *La Fayette*-től lévén a' beszéd, nyilván ki jelentették sokan, hogy az ő ellenségek *La Fayette*. Minémü végezések tétettenek legyen pedig iránta, már ezt könnyü gondolni, ha bizonyosan tudni nem lehet is.

Elég az', hogy *La Fayette* Jun. 28-dikán jelenvén meg Párisban a' N. Gyűlés előtt, már 30-dikán, minek-utánna a' maga kérését még egy ízre meg-ujjította volna, a' táborhoz visszafra indult vala.

A' Frantzia Király az újabb Dekretomok között nem régea *sanctiónlált* egyet olytant, mellynek *sanctiónlásán* fokban nem ok nélküit tsudálkoznak. Ezen Dekretom szerint egész Frantzia Országban minden Nemes-Leveleket fel-kell keresztetni, és meg kell égettetni. Ha tsak azt gondoljuk-meg, hogy a' Király mindent, a' mit a' Constitutio kíván, bé akar tölteni, már úgy ezen Dekretomnak *sanctiónlásán* semmit sem tsudálkozhatunk, tudván azt, hogy a' Constitutio által minden szűrtett Nemesiség el-töröltetett. — A' mi a' Papok ellen szólló Dekretomot illeti, mely szeréut minden Polgári hitet le-nem tett Papnak az Orzágból szám-kivettetésbe kellett volna menni: hogy a' Király ezt nem *sanctiónlalta*, éppen nem lehet ezen is tsudálkozni; mivelhogy a' Constitutio minden *Hitet* meg-szenved, és tsak a' bűnös tselekedetet bünteti-meg. — A' Király-is meg-mondotta, midőn ezen Dekretomot nem *sanctiónlalta* — „hogy a' Constitutio már gondoskodott a' Hazájok-áruító bűnösökről, és nem volna ok réá, hogy a' Papok azon büntetés aloll ki-vétettségnek, mellyet a' Constitutio más hasonló bűnösökkel edgyütt, ő réájok-is, ha hibáznak, ki-szabott.„ — Ha azért tsak, hogy valakinek *Hítéhez* tartozik Hazájának áruítása, őtet meg-lehetne büntetni: így azt-is meg-lehetne büntetni, a' ki azt hiáné, hogy néki jó lenne lopni, pedig nem lop semmit soha. A' valóságos büntetés, valóságos tselekedetnek következése.

Miként inneplették légyen meg a' Párisiak Jul. 14 dikét, u. m. a' Nemzeti-szabadságnak örökös innepe napját, mindezek nagy kívánsággal várják rolla a' hírt. — Azt írják, hogy *La Fayette* 30-ezered magával nem tsak készen állott, hanem közelített volna is ezen alkalmatosságra *Páris* felé, hogy ha a' szük-

a' szükség kívánta volna, a' Jákobiták minden erőszakoskodásainak elejét vehesse. — *Lukner* a' maga táboránál 2 Generálisokat, u. m. az *Orléáni Hertzegnek* egyik fiját, és *Gen. Biront*, igen heves *Jákobitaságokért* fogságra tette. — Mind ezekből úgy láttzik, hogy *Lukner* és *La-Fayette*, egy kézre dolgoznak, és mind azoknak a' törvénytelen séknek elejét akarják venni, a' mellyek a' Constitutióval ellenkeznek. — A' Jákobiták azon munkálódnak, hogy *La-Fayettével* edgyütt *Lukner*t is elmozdítsák a' tábortól, és az egész fő vezérséget egy kemény Jákobitának adják által.

A' *Daniai Udvar* is meg-hívta ezen napokban a' *Bétsi* és *Berlini Udvar* a' *Frantziák* ellen felállott úgy nevezett *Coalitiora* és közönséges *Congressus*ra. Rövid summája azon jelentésnek, mellyet a' *Bétsi* és *Berlini Követek* a' *Daniai Udvar*nak által adtanak ez: „

„Most minden fő Uralkodéknak hasznától és ügyéről vagyon a' szó. Ez a' dolog tehát minden Fejedelmeket egy közönséges elközhöz való nyúlásra hívó. A' felvételét két féle: egyik a' Német Birodalom Fejedelmeinek, és a' *Romai sz. Széknek* megrontatott Jussait 's azokat a' veszedelmeket, mellyek előbb vagy későbbre, a' *Frantzia* gondolkodás módja által, ha csak ennek eleje nem vétetteik, minden Státusokat el fognak borítani; a' másik pedig *Frantzia Ország* Monárkhiai Uralkodás formájának fenn-tartását és meg-erősítését illeti. „

„Az elközhöz való nyulás, ezeknek módjával, és kinek-kinek erejéhez mértékelt mennyiségéről való meg-egyeztést, és így előre való tanácskozást kíván. Ezen előre való egyezésnek helyül a' *Berlini* és *Bétsi Udvarok* *Bétsét* javasolják. Minthogy pedig az után egy olyan fegyveres *Congressus*nak is kell öszve gyűlni, a' honnan az egyes Fejedelmek *Frantzia Ország*ot illető akaratjoknak ki-leheszen hirdettetni; erre a' végre pe-
dig

dig Béts Várolsa igen mefszre lenne Frantzia Országától: ő Felségek tehát u. m. 'a' Magyaroknak és Pruszfiának Királyai meg-egyeznek benne, hogy az egyes Fejedelmek, közelebb Frantzia Országához, a' közönséges Congressusra akármelly alkalmas helyet, tettések szerint valófzhatsanak. „

„ A' Bétsi és Berlini Udvarok eddig tsak oltalmazólag viselték magokat a' Frantziákhoz, és az ő további próbajok ezen tul a' több Fejedelmeknek vélek együtt való munkálódásától léfzen fel-függesztetve. Dániát is tehát a' vélek való egyet értésre hívják, és azt kívánják, hogy a' maga Bétsben mulató Követének engedjen ezen tanátskozásra tellyes hatalmat, és adjon néki illendő rendeléseket. „

A' Dániai Ministeriom nem várt feleletet ada a' múlt Jun. 1-sőjén a' Bétsi és Berlini Udvarnak ezen jelentésére. A' Feleletnek értelme tsak ez, hogy Dánia nem áll belé, a' Fejedelmeknek Frantzia Ország ellen való Szövettségébe. (a' Coalitiojába) Az egész felelet közönséges olvasást érdemel, és rövid summája ez: — „ A' Dánus Király a' Magyarok' és Pruszfia' Királyai által néki tétetett jelentést, és az ő abban ki nyilatkoztatott, egész Európának a' Frantzia szemfényvesztő tévelgyések által okozódható veszedelmeinek meg-akadályoztatására tzélozó tiszta szivüségeket és gondofságokat meg-isméri és jóvá hadja. Hogy ajáslásokat el nem fogadhatja, nem valami különböző értelem-ből vagy tzélből, hanem olyan okokból történik; melyek az ő különös fekvésében, a' maga nagyobb hafznában, és olly kötelefségekben fundálódnak; mellyeket a' Királynak, mint Törvényeket követni kell, és a' mellyeket a' Király igen nyilvánfágon és szabadofon ki akar nyilatkoztatni. Már most nintsen a' háboru ki ütésének meg-akadályoztatásáról, vagy a' békefség fenntartásáról a' szó. A' Frantziák már hadat izentenek. A' Dánus Királynak tökéletes Systemája a' Neutralitás: ezt pedig

löha fenn nem tarthatná, ha akkor, midőn már a háboru el-kezdődött, valamelyik hadakozó féllel a' másik ellen szövetségre lépne. „

„ *Dánia*, Frantzia Országának uj Constitutió-ját, az után, hogy 16 dik *Lojos* abban forma szerint meg egyezett, éppen ugy helybe hagyta, valamint a' meg-bóldogult *Leopold* Császár, 's a' Prusz-fzus Király-is. Ez ellen még semmi egyenes és nyilvánosságos lépés nem tétetett. Azok a' Fejedelmek, kiknek valami különös okok nintsen réá, még közönségesen nem kérettettenek meg, hogy annak ügyét, a' ki magát *szabadnak és meg-elégedettnak* gondolja és nevezi, oltalmazza, és érette bízszut álljanak. Erre nem elégséges ok a' Királyi hatalomnak csak egy olyan keskenyebb határok között való szorittatása, mellyben a' Király maga-is minden ellenvetés nélkül meg egyezett. Igen nagy különbség vagyon a' Frantzia Orzágtól melzke lévő és *Neutralis* Hatalomságok között, kik különben-is semmi által fel nem ingereltetnek, és az olyanok között, kik Frantzia Ország által megbántattanak, a' kik magokat ellene oltalmazni kénytelenek, a' kiket az ő velle való özve foglaltatások, fekvések, szomzédóságok egy olyan játékba elegyedni kénytelenit, mellyet ki-játzodni különben-is elég erejek vagyon. Az *Austriai* és *Pruszfziai* Udvaroknak a' magok méltóságokhoz illendő tzellyok kétség kívül az, hogy a' magok jobbágyaikat egy igen hathatósan ragadó mérges *Pestis* ellen meg oltalmazhassák. A' *Dániai* Király pedig tsupán a' maga népének természetéhez illő rendtartások által egészfen bátorságos ezen *Pestis* ellen, és ezért ezen rendtartások mellől el nem állhat 's nem-is akar el-állani. — Továbbá *Dánia* egy kereskedő Státus, következés-képpen neki fok-ra kell vigyázni egy olyan Nemzetre nézve mint a' Frantziák, a' melyel kereskedő kötései vagynak, és a' melly Nemzet már most leg-kisebb kedvezés-től-is el-felejtkezettnek lenni láttzik. „

Hogy *La-Fayette* a' vezérsége alatt lév' Fran-
tzia táborral *Maubeuge* mellől fel-kerekedvén út-
ját ezen szélekről más felé vette, a' bizonyos: de
nem tudhatni, hogy *Páris*-felé indúlt é a' 14 dik
Jul.tartatott szabadság inoepe-napijára, az itt eshe-
tő erőszakoskodásoknak meg-gátlására, vagy pedig
más helyen akár reméntelenül a' mi Sergeinkel
szembe szállani. — — A' *Flándriából* ki-taka-
rodott *Lukner* tábora *Valenciennes* mellett sántzolta
körüli magát. Egy más Frantzia Sereg *Dünkirchen-
nél* Gen. Major *Cároly* vezérlése alatt telepedet-
meg. — Azok az *Auáriai* Seregek, a' melyek a'
Flándriába bé-szállott Frantzia Sereg ellen *Kortrik*
alá elő nyomultanak vala, innen magokat, a'
Frantziáknak el-takarodása után, ismét a' *Mons* és
Dornik mellett való táborba vonták vissza.

A' *Pruszszus* Seregek *Koblentz* tályékára már
nagy részt meg-érkeztenek, és amaz ő hires Ve-
zére a' *Braunsváigi* Hertzeg is ide már meg-érkez-
vén, innen fogja kevés napok múlva ujj erővel kö-
szönteni a' szabad Frantziákat. — Hertzeg *Ho-
hentóhé* a' *Svéiai* kerületből *Braysgauból* fogja őket
annak idejében meg-támodni, és ezen 3 Generál-
sok u. m. *Hohenlohé* *Braysgauban*, a' *Braunsváigi*
Hertzeg a' *Treviri Vál. Papi Fejedelem* tartományai
körüli, és *Klerté* *Auáriai* *Belgiumban*, egészen ed-
gyet értve fognak a' tsatázáshoz hozzá kezdeni, és
minden felől egyszeribe fogják a' Frantzia határ-
széleket el-borítani. De mind ezek a' tsatázások
csak akkor vélik a' közönséges itélet szeriat kezde-
teket, minekutána már a' lakosok a' magok ar-
tásaikat bé takarították, és a' mezőkön a' Izevény-
ségnek éléme nem fog el tapatódni. A' *Pruszszus*
Király annyira kedvez a' föld népének, hogy még
a' tábora számára meg-kivántató gabonát-is *Prusz-
ziából* hozatja.